

TADEUSZ MAŁYSZA
ur. 1957; Bukowa

Tytuł fragmentu relacji	Transport i pobyt w obozie koncentracyjnym na Majdanku
Zakres terytorialny i czasowy	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin; okupacja, obóz koncentracyjny na Majdanku

WYRÓB GROMNIC

Robi się z takiego wosku. To jest pszczeli wosk, kupiłem u pszczelarza, to jest półprodukt. Jego się potem wygina, on mi się tutaj nie rozgrzał, nie dam rady pokazać tak istotnie jak to się robi, bo nie zdążyłem go rozprażyć. Jego się mniej tak jak ciasto i utważamy taki wałeczek w dłoni, kładziemy go na tą deskę, o tak mniej więcej pokażę, kładzie się na desce, na blachach, tu się pali ognisko i wałkujemy go. Uwałkowany wałek kładę, małżonka mi tu asekuje i stawiam tu deskę i wałkuję dalej. Po uwałkowaniu na jakieś 30 cm, rozcinamy go nożem, drewniany mam taki nóż tutaj. Rozcinamy go nożem i wtedy mam ukręcony knot. Knot kręcimy z takich nitek. Jeszcze babcie przędły te nitki na kądziolkach. Kądzielnice takie miały. No i z 20-tu takich nitek ukręcam sobie knot. Ale to już robię sobie tu. I skrącam. Ale to już mam zazwyczaj knoty przygotowane wcześniej. I taki knot gotowy, wkłada się do garnka z woskiem i go się wygotowuje. Później ten knot zastyga. Zastygnięty knot wkładam w tę świecę. Zastygnięty, wygotowany. Wkładam w świecę, świecę sklejam z powrotem, bo do połowy rozcięta była. Sklejam ją z powrotem i wałkuję. Wałkuję na długość jakieś 40 do 50-ciu cm. I wtedy mi taka lekko stożkowa wychodzi gromnica. Później zdejmuję to z deski, tą gromnicę, zdejmuję z deski, polewam ją zimną wodą. Zimną wodą trzeba polewać, żeby ona stwardniała, żeby ona się ścięła tak, żeby była twarda. Później się wynosi na dwór. Na dworze się wieszka, tam taki mam wieszak na garażu, na gwoździu i wieszam sobie żeby ona mi zastygła. Po zastygnięciu całkowitym ona jest zimna, przynoszę ją do domu, obcinam knot nożykiem do takiej wysokości, wypoleruję ją tak jak ten knot robiłem ręcznikiem. Ona się wtedy błyszczy, jakby lakierowana była.

Data i miejsce nagrania	2012-02-23, Bukowa
Rozmawiał	Piotr Sztajdel
Transkrypcja	Piotr Sztajdel
Redakcja	Piotr Sztajdel
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"